

בראון יוסף מוחמד ו-763 אח'
על ידי ב"כ עו"ד הרן רייכמן
מהפקולטה למשפטים, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל
טל': 050-5657157; פקס: 04-8141101
ועל ידי ב"כ עו"ד טל חסין
מרחוב נחלת בנימין 75 תל אביב-יפו, 65154
טל': 052-8595351; פקס: 03-5608165

המערערים

נ ג ד

- 1. ראש עיריית תל אביב-יפו**
- 2. מנהלת מינהל חינוך בעיריית תל אביב-יפו**
- 3. עיריית תל אביב-יפו**
ע"י ב"כ מהמחלקה המשפטית בעיריית תל אביב-יפו
מרחוב אבן-גבירול 69 תל אביב-יפו
- 4. שרת החינוך**
- 5. מנהלת מחוז תל אביב, משרד החינוך**
- 6. משרד החינוך**
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס': 02-646628

המשיבים

הודעת עדכון מטעם המשיבים 6-4

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 12.06.2023, וכן לארכה שניתנה, מתכבדים המשיבים להגיש הודעת עדכון אודות "תכנית למידה מותאמת".
2. כפי שהציגו המשיבים בכתב התשובה לערעור מטעמם מיום 8.6.2023, במסגרת הפיילוט אותו הם עורכים ואודותיו פורט בדיון שהתקיים בפני בית המשפט הנכבד ביום 11.6.2023, בכוונתם לבחון דרכים נוספות לטיוב המענה לאוכלוסיית מבקשי המקלט וחסרי המעמד בעיר תל-אביב-יפו (להלן: **הקהילה הזרה**). זאת, בין השאר, באמצעות יצירת תוכנית למידה מותאמת לחלק מבתי הספר בדרום תל אביב, בהם לומד שיעור גבוה של מבקשי מקלט, בשיתוף עם בתי הספר (ס' 13 לכתב התשובה).
3. בעקבות הדיון בערעור, ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד, אשר קבע כלדקמן:
"מהעתירה עולה כי המצב כיום הוא ש-100% מילדי הקהילה הזרה בדרום תל אביב שוהים בכ-60 גני ילדים בדרום העיר, וכ-90% מתלמידי היסודי לומדים בארבעה בתי ספר יסודיים בדרום העיר."

1. תוצאה זו נובעת מיישום עקרון הקרבה למקום המגורים הקבוע בחוק חינוך ממלכתי, התש"ג-1953 ותקנותיו, ונטען כי בנסיבותיהם המיוחדות של ילדי הקהילה, היא מעוררת קשיים בהיבט של מפגש בין אוכלוסיות, העמקת פערים ויצירת מסגרות הומוגניות.

עם זאת המדובר באתגר מורכב, בין היתר, נוכח העובדה שאין לפסול את האפשרות כי לפחות חלק מאוכלוסיה זו תעדיף לימודים של בניה בסמוך למקום המגורים, וכן בשים לב למדיניות הרישום הנוהגת.

2. רשמנו לפנינו כי עיריית תל אביב-יפו ומשרד החינוך, הגיעו להסכמה כי בשלב זה, ייערך פיילוט למשך שנתיים, אשר יכלול 96 תלמידים העתידים לעלות לכיתה א' בשנת הלימודים תשפ"ד, תשפ"ה, אשר ישובצו ב-14 בתי ספר במרכז ובצפון תל אביב. בתום השנה הראשונה, ייכללו בפיילוט 96 תלמידים נוספים העולים לכיתה א' ובתום התקופה תיערך הערכת מצב מחודשת. עוד רשמנו לפנינו כי משרד החינוך הגיע להסכמות תקציביות עם עיריית תל אביב בכל הנוגע להסעות, צהרונים ובתי ספר בתקופת החופש הגדול.

3. לא נעלם מעינינו כי אין בפיילוט כדי לפתור את הבעיה שנוצרה במהלך השנים, כפי שנטען בעתירה, אולם אנו תקווה כי יש בו משום צעד ראשון בנכונות המשיבים לטפל באופן מעשי בסוגיה.

4. המשיבים יפרטו עד ליום 1.8.2023 מה כוללת אותה "תוכנית למידה מותאמת" שנזכרה בסעיף 13 לתגובתם.

המשיבים יעדכנו תיק בית המשפט עד ליום 1.10.2023 על אודות הליכי הרישום והשיבוץ במסגרת הפיילוט.

4. בהתאם לסעיף 4 להחלטת בית המשפט הנכבד, יעדכנו המשיבים ביחס לתכנית הלמידה המותאמת המכונה "תכנית ההתערבות לתמיכה ושילוב ילדים של מבקשי מקלט ומהגרים חסרי מעמד בבתי הספר" (להלן: **התכנית**), כדלקמן:

התכנית מיועדת לתלמידים מקרב הקהילה הזרה, הלומדים במוסדות החינוך בקרבת אזור מגוריהם בדרום העיר תל-אביב-יפו, ותתקיים בארבעה בתי ספר בדרום העיר, בהם שיעור גבוה של ילדי הקהילה הזרה. התכנית כוללת התייחסות בשני חלקים – הראשון עבור כיתות א' והשני עבור כיתות ב'-ו'.

מטרתה של התכנית היא לספק מענה מותאם ומיטבי לילדי מבקשי המקלט, מתוך ראייה הוליסטית של התלמידים ובני משפחותיהם, הן מבחינה לימודית, הן מבחינה וחברתית. זאת, מתוך תפיסה לפיה מתן מענים מותאמים, תוך יצירת שייכות אישית וקשר איכותי עם ההורים, יגדילו את תחושת החוסן והמסוגלות של התלמידים, יבססו את התפתחותם הקוגניטיבית, החברתית והרגשית, ויובילו לצמצום הפערים הקיימים.

בהתאם למטרה זו, מבוססת התכנית בעיקרה על מתן המענים המותאמים, הן בתחום הלימוד הפורמלי הן הבלתי פורמלי, באמצעות דיאלוג כפול – הראשון, בין צוות הפרויקט מטעם משרד החינוך לבין צוותי החינוך במוסדות הלימוד הרלוונטיים והרשות המקומית. הדיאלוג בין צוותים אלה מכיר במאפיינים התרבותיים הייחודיים של הקהילה הזרה,

המצריכים הובלת שינוי בחלק מתכני הלימוד בבתי הספר הממלכתיים הכלליים, על מנת להנגישם עבור אוכלוסייה זו, כפי שיפורט להלן; השני - דיאלוג של הצוותים החינוכיים עם הורי ילדי הקהילה הזרה, במטרה לחזק את הקשר בין ההורים לבין מוסדות החינוך, קשר אשר משפיע באופן משמעותי על הישגיהם הלימודיים של התלמידים ומשפר את המענה לצרכיהם הרגשיים והחברתיים. יצוין, כי כל זאת ייעשה בעזרת ליווי מחקרי של משרד החינוך על כלל מרכיבי הפיילוט והתכנית, על מנת להביא לשיפור מתמיד במענים, מתוך ההתנסות בה.

5. באשר לפירוט הפעולות המרכזיות למימוש מטרות התכנית ויעדיה כמובא לעיל, נעדכן, כדלקמן.

התכנית תכלול התייחסות לשכבות הגיל הרלוונטיות, לתכנית הלימודים, לתכנית הרגשית חברתית, להכשרות המורים, לאקלים הבית-ספרי, לאיגום המשאבים ולצרכים נוספים שיועלו. התכנית תנוהל על ידי אגף יסודי במטה משרד החינוך במשותף עם אגף המו"פ ותלווה על-ידי פרויקטור שמונה לתפקיד (מר שאול כהן, מומחה במדיניות חינוך והכשרת מנהלי מוסדות חינוך, אשר מונה לתפקיד זה ביום 8.8.23 ותפקידו לתכלול את פעילות כלל הגורמים הפועלים אל מול בתי הספר במהלך יישום התכנית: צוות התכנית, מטה משרד החינוך והרשות המקומית. בנוסף, על הפרויקטור להוביל את מהלכי השינוי בתוך בתי הספר בסיוע צוות התערבות פדגוגי ארגוני, באמצעות דיאלוג עם מנהלי בתי הספר. במהלך השנה ילווה הצוות שלעיל את מנהלי בתי הספר והצוותים החינוכיים ביישום התוכנית, יעסוק במתן מענה לאתגרים היישומיים אל מול המחוז, המטה והרשות המקומית וינטר את התקדמות בתי הספר בהתאם ליעדי התכנית.

בנוסף לאמור, יובהר כי הליווי נועד גם לבחון את השפעת התכנית על שיפור ההצלחה במדדים הלימודיים ובממדי האקלים הבית-ספרי. אלה ייבחנו דרך בחינת ההישגים בשפה העברית, במתמטיקה ובאנגלית, כאשר מטרת התכנית להביא להשוואת הישגיהם של ילדי הקהילה הזרה המשתתפים בתכנית למדדי הטיפוח של התלמידים הישראליים; וכן בעליות תחושת החוסן, המוגנות והשייכות של התלמידים; עלייה במעורבות ההורים ובקשר שלהם עם בית הספר, וכן עלייה בשביעות הרצון מבית הספר ומהמענים המותאמים.

6. באשר לחלק בתכנית המתייחס לכיתות א', התכנית תציע לבתי הספר לשלב בתכנית הלימודים הקיימת עבור כיתות א', שעות העשרה ללימודי אנגלית (בהיקף של שעת לימוד שבועית קבועה במערכת), ולשם כך ירכוש משרד החינוך טאבלטים וערכות למידה; כן ילווה המשרד את בתי הספר באמצעות הדרכה ייעודית; בנוסף, ישולבו מדריכות נוספות לבתי הספר במקצועות המתמטיקה, עברית ומדעים בכל שכבות הגיל א'-ו', זאת במטרה לחזק את הישגי התלמידים. יצוין, כי צוות הליווי יאסוף נתונים לגבי צרכי בתי הספר בתחום הפסיכולוגי ייעוצי, ויגבש בהמשך את התכנית המדויקת לחיזוק ותמיכה בתחום.

7. לבסוף, במהלך שנת הלימודים תשפ"ד תגובש תכנית לימודים אשר תתייחס לכיתות ב' - ו', ותכלול שעות לימוד ייעודיות העוסקות בנושאים הרלוונטיים לילדי הקהילה הזרה, על כל היבטיה התרבותיים הייחודיים. כך למשל, יוקדשו שעות לימודי ללמידת תולדות המשפחה של הילדים, באופן שבו יוכלו ללמוד על ההיסטוריה של משפחותיהם, ארץ מולדתם; וכדומה. לצד האמור, יובהר כי מרבית שעות הלימוד אינן שונות בתוכן מתכנית לימודים רגילה, וההתאמות המדוברות מתבצעות בחלקים בודדים מהנושאים הנלמדים (במסגרת אשכול אוריינות, תרבות חברה ורוח, במסגרתו יותאמו 4 שעות מתוך 10-12 שעות).
8. מטבע הדברים מדובר בתכנית המצויה בשלבי גיבוש, כאשר חלק מפרטיה עתידיים להתגבש במהלך החודשים הקרובים, מתוך התנסות ויישום בשטח. בנסיבות אלה, יבקשו המשיבים להגיש הודעה מעדכנת בנוגע לתכנית בעוד 60 יום.
9. הודעה זו אושרה על-ידי גב' מירב זרביב, מנהלת אגף מו"פ, מוסדות ניסויים ויוזמות חינוכיות, במנהל הפדגוגי במשרד החינוך, ומטעמים טכניים תצהיר תומך מטעמה יועבר לבית המשפט הנכבד בימים הקרובים.

היום,

כ"ג באב תשפ"ג

10 באוגוסט 2023

נטע אורן, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

ערין ספדי-עטילה, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה